

Jan Skrzypczak – harcerz, nauczyciel, bohater.

Na skwerze przed grodziskim Liceum Ogólnokształcącym im. Juliusza Słowackiego, na ulicy 3 Maja, stoi tablica poświęcona pamięci harcerza, pedagoga i ofiary hitlerowskiego okupanta – harcmistrza Jana Skrzypczaka. W środę 20 lutego, minęła kolejna rocznica jego śmierci. Nadarza się więc okazja, aby przypomnieć tę zapomnianą postać, wartą istnienia w zbiorowej świadomości mieszkańców naszego miasta....

Jan Skrzypczak urodził się w 1910 roku w Minikowie pod Poznaniem. Ukończył szkołę powszechną w Starołęce (dziś dzielnica Poznania), potem Gimnazjum św. Jana Kantego, w którym w 1930 roku zdał egzamin dojrzałości. Podczas nauki w Gimnazjum wstąpił do harcerstwa. Po maturze został przyjęty na Wydział Humanistyczny Uniwersytetu Poznańskiego, na którym rozpoczął studia z pedagogiki oraz wychowania fizycznego. Po uzyskaniu absolutorium podjął pracę w Gimnazjum Miejskim im. Juliusza Słowackiego w Grodzisku Wielkopolskim. Równolegle pracował w Prywatnym Gimnazjum pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny w Poznaniu. 15 grudnia 1937 roku otrzymał tytuł magistra wychowania fizycznego, a 18 maja 1938 roku uzyskał dyplom Nauczyciela Szkół Średnich. W kwietniu 1936 roku wziął ślub z Marią Szuborówną.

W czasie studiów Jan Skrzypczak aktywnie działał w harcerstwie. Po objęciu posady w Grodzisku sprawował funkcję opiekuna drużyny harcerskiej im. Stefana Czarnieckiego w skład, której wchodził uczniowie z Gimnazjum. Zdolności organizacyjne, autorytet wśród podkomendnych oraz umiejętność pracy z młodzieżą sprawiły, że w krótkim czasie jego drużyna została jedną z najlepszych w okolicy. To sprawiło, że Jan Skrzypczak został współpracownikiem Komendy Chorągwi w Poznaniu. Przed wybuchem wojny sprawował w poznańskiej komendzie funkcję kierownika Wydziału Obozów i Turystyki oraz był Komendantem Kursów Komendantów Obozów. Latem 1939 roku wraz z delegacją polskich harcerzy przebywał we Francji, skąd powrócił kilka dni przed wybuchem wojny.

Tutaj zaczyna się najważniejszy etap działalności społecznej naszego bohatera, zakończony tragicznie. Po klęsce wrześniowej, Jan Skrzypczak włącza się w organizowanie podziemnych struktur harcerskich – „Szarych Szeregów” w Wielkopolsce. W 1941 roku po aresztowaniu przez Niemców jego przyjaciela Franciszka Firlika, zastępuje go na stanowisku komendanta Chorągwi Poznańskiej „Szarych Szeregów”. Jednocześnie działa w strukturach sztabu okręgowego Armii Krajowej pod różnymi pseudonimami m.in. Letnisko, Pałac, Ilski. Zajmuje się także tajnym nauczaniem. Prowadzi współpracę konspiracyjną z terenem, w tym prawdopodobnie kontaktuje się z Grodziszczaninem Ludwikiem Chocieszyńskim – harcerzem, działaczem podziemia. 23 kwietnia 1943 roku zostaje jednak aresztowany przez Gestapo. Przez kilka miesięcy jest przetrzymywany i torturowany w poznańskiej siedzibie Gestapo. Później zostaje przeniesiony do poznańskiego Fortu VII. W początkach roku 1944 wraz z grupą harcerzy w tym min. Naczelnikiem „Szarych Szeregów” harcmistrzem, Florianem Marciniakiem zostaje przewieziony do Gross Rosen. Tam z grupą ponad 20 polskich harcerzy prawdopodobnie 20 lutego 1944 roku został zamordowany.

Grodziscy harcerze na jubileusz 70-lecia istnienia harcerstwa na ziemi grodziskiej 20 lutego 1986 roku ufundowali tablicę upamiętniającą postać Jana Skrzypczaka. Do dnia dzisiejszego o swoim byłym nauczycielu pamięta społeczność grodziskiego Liceum. Młodzież, każdego

roku 20 lutego, w rocznicę śmierci pedagoga zapala znicz pod tablicą upamiętniającą bohaterskiego harcerza.

Sebastian Skrzypczak

Tekst powstał w oparciu o materiały gromadzone przez P. Bartkowiaka, autora książki pt. „Harcerstwo w Grodzisku Wlkp. w latach 1915 – 2005”, udostępnione przez autora. Zbieżność nazwisk autora niniejszego tekstu z bohaterem- Janem Skrzypczakiem jest przypadkowa.